

Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i.

**Výročná správa o činnosti a hospodárení verejnej výskumnej
inštitúcie za rok 2022**

Bratislava
jún 2023

Obsah

1. Základné údaje o verejnej výskumnej inštitúcii
2. Zmeny zakladacej listiny, vnútorných predpisov verejnej výskumnej inštitúcie alebo vnútorných predpisov zakladateľa
3. Zloženie orgánov, zmeny v ich zložení a ich činnosť
4. Prehľad výsledkov dosiahnutých v r. 2022
5. Hodnotenie výsledkov výskumnej činnosti verejnej výskumnej inštitúcie a jej spôsobilosti vykonávať výskumnú činnosť vedeckou radou
6. Ročná účtovná závierka
7. Výrok štatutárneho audítora k ročnej účtovnej závierke, ak sa k ročnej účtovnej závierke za príslušný rok vyhotovuje správa audítora
8. Prehľad príjmov a výdavkov
9. Pohyb a konečný stav majetku
10. Opatrenia prijatých na odstránenie nedostatkov v hospodárení a správu o plnení opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov
11. Ďalšie údaje

PRÍLOHY

Účtovná závierka za rok 2022

1. Základné údaje o verejnej výskumnej inštitúcii

Názov: Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i.
Riaditeľ: Mgr. Tatiana Zachar Podolinská, PhD.
Zástupca riaditeľa: neuvedený
Vedecký tajomník: Mgr. Andrej Gogora, PhD.
Predseda vedeckej rady: prof. PhDr. Alexandra Bitušíková, CSc.
Člen Snemu SAV: Mgr. Daniel Škobla, PhD.
Adresa: Klemensova 19, 813 64 Bratislava

<https://uesa.sav.sk/>

Tel.: 02/ 5296 4707 kl. 101

E-mail: uetnsekr@savba.sk

Názvy a adresy organizačných zložiek a detašovaných pracovísk:

Organizačné zložky: nie sú

Detašované pracoviská: nie sú

Vedúci organizačných zložiek a detašovaných pracovísk:

Organizačné zložky: nie sú

Detašované pracoviská: nie sú

Členovia Snemu SAV za organizačné zložky: nie sú

Typ organizácie: Verejná výskumná inštitúcia od 1.1. 2022

2. Zmeny zakladacej listiny, vnútorných predpisov verejnej výskumnej inštitúcie alebo vnútorných predpisov zakladateľa

V roku 2022 nedošlo k žiadnym zmenám dokumentov zakladacej listiny.

V prípade vnútorných predpisov verejnej výskumnej inštitúcie došlo k nasledovným zmenám:

- k 1.4.2022 nadobudol účinnosť aktualizovaný **Pracovný poriadok** ÚESA SAV, v. v. i. Dokument je verejne dostupný: https://uesa.sav.sk/wp-content/uploads/2022/07/pracovny_poriadok.pdf
- k 1.4.2022 nadobudol účinnosť aktualizovaný **Organizačný poriadok** ÚESA SAV, v. v. i. Dokument je verejne dostupný: https://uesa.sav.sk/wp-content/uploads/2022/07/organizacny_poriadok_1.pdf
- k 1.4.2022 nadobudli účinnosť aktualizované **Pravidlá hodnotenia výskumných pracovníkov** ÚESA SAV, v. v. i. Dokument je verejne dostupný: https://uesa.sav.sk/wp-content/uploads/2022/07/pravidla_hodnotenia_vyskumnych_pracovnikov.pdf
- k 1.4.2022 nadobudol účinnosť aktualizovaný **Volebný a nominačný poriadok na člena Vedeckej**

radý ÚESA SAV, v. v. i. Dokument je verejne dostupný: https://uesa.sav.sk/wp-content/uploads/2022/07/volebny_a_nominacny_poriadok_na_clena_vr.pdf

- k 1.4.2022 nadobudol účinnosť aktualizovaný **Volebný a nominálny poriadok na člena Správnej rady** ÚESA SAV, v. v. i. Dokument je verejne dostupný: https://uesa.sav.sk/wp-content/uploads/2022/07/volebny_a_nominacny_poriadok_na_clena_sr_22_0.pdf

3. Zloženie orgánov, zmeny v ich zložení a ich činnosť

Správna rada

Predsedníčka

Mgr. Tatiana Zachar Podolinská, PhD.

Členovia

Mgr. Soňa Gyárfáš Lutherová, PhD.

Mgr. Branislava Kolesárová

Mgr. Jaroslava Panáková, MgA., PhD.

PhDr. Monika Vrzgulová, CSc.

Činnosť:

Správna rada ako orgán verejnej výskumnej inštitúcie vykonáva podľa Organizačného poriadku ÚESA SAV, v. v. i. okrem iného dohľad nad hospodárením, schvaľuje vnútorné predpisy organizácie a rozpočet na aktuálny rok, podieľa sa na príprave a realizácii výberového konania na obsadenie funkcie riaditeľ/a/ky, vyhlasuje a organizuje voľby na člena Vedeckej rady. Podľa § 17 ods. 4, Zákona o v. v. i., predsedom Správnej rady je riaditeľ/ka z titulu výkonu funkcie.

<https://uesa.sav.sk/organizacna-struktura/spravna-rada/>

Vedecká rada

Predsedníčka vedeckej rady

prof. PhDr. Alexandra Bitušíková, CSc.

Tajomník vedeckej rady

Mgr. Andrej Belák, PhD.

Vedecká rada

prof. PhDr. Zuzana Beňušková, CSc.

Mgr. Ing. Daniel Škobla, PhD.

Mgr. Ľubica Voľanská, PhD.

Hana Kubátová, M.A., Ph.D. (Univerzita Karlova, externá členka)

prof. Elena Marushiakova, PhD. (CSc) (University of St. Andrews, externá členka)

Činnosť:

Vedecká rada Ústavu etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i. je odborný orgán pracoviska s kompetenciami v oblasti koncepcie vedeckovýskumnej činnosti, doktorandského štúdia a v iných vedeckých a organizačných otázkach.

Vedecká rada podľa Organizačného poriadku ÚESA SAV, v. v. i. určuje vedeckú profiláciu pracoviska a koncepciu jej ďalšieho rozvoja. Vyjadruje sa k zámerom projektov výskumu, vývoja a

inovácií. Podieľa sa na hodnotení zamestnancov, vyjadruje sa k doktorandskému štúdiu a od roku 2001 organizuje odborné semináre. Ich cieľom je rozvíjať vedecké myslenie na pracovisku a zabezpečiť informovanosť o projektoch a úlohách, ktoré riešia jeho zamestnanci.

<https://uesa.sav.sk/organizacna-struktura/vedecka-rada/>

Dozorná rada

Predseda dozornej rady

Ing. Marek Radvanský, PhD. (Predsedníctvo SAV)

Členovia dozornej rady

doc. Mgr. Attila Kovács, PhD. (Filozofická fakulta UK v Bratislave)

JUDr. Juraj Varga, PhD. (Úrad SAV)

Činnosť:

Dozorná rada zisťuje pri výkone kontrolnej pôsobnosti nedostatky a predkladá príslušným orgánom verejnej výskumnej inštitúcie a zakladateľovi návrhy na odstránenie zistených nedostatkov, zostavuje najmenej raz ročne správu o svojej činnosti a túto predkladá zakladateľovi a riaditeľovi, schvaľuje účtovnú závierku, vyjadruje sa k návrhu na zlúčenie, splynutie, rozdelenie verejnej výskumnej inštitúcie alebo jej zrušenie s likvidáciou, pripravuje návrh svojho rokovacieho poriadku a tento predkladá zakladateľovi na schválenie a plní iné úlohy podľa Zákona 243 o verejnej výskumnej inštitúcii.

<https://uesa.sav.sk/organizacna-struktura/dozorna-rada/>

4. Prehľad výsledkov dosiahnutých v r. 2022

Medzinárodné projekty

- **Programy: COST**

(1) *COST Action CA19129 – Dekolonizačný vývoj: Výskum, výučba a prax*
(COST Action CA19129 – Decolonising Development: Research, Teaching and Practice)

Zodpovedný riešiteľ: Andrej Belák

Trvanie projektu: 9.9.2020 / 8.9.2024

Evidenčné číslo projektu: CA19129

Podpora medzinárodnej spolupráce z národných zdrojov: 2 500 €

Dosiahnuté výsledky: diskusné príspevky, aktívna účasť na mítingoch.

(2) *COST Action CA20107 – Teória prepojenia a praktické otázky migrácie a náboženskej diverzity*
(COST Action CA20107 – Connecting Theory and Practical Issues of Migration and Religious Diversity)

Zodpovedný riešiteľ: Daniel Škobla

Trvanie projektu: 21.10.2021 / 20.10.2025

Evidenčné číslo projektu: CA20107

Podpora medzinárodnej spolupráce z národných zdrojov: 2 500 €

Dosiahnuté výsledky: Participácia na práci WG1, diskusné príspevky, aktívna účasť na mítingoch.

(3) COST Akcia CA18205 Svety súvisiacich donucovaní v práci
(COST Action CA18205 Worlds of Related Coercions in Work)

Zodpovedný riešiteľ: Daniel Škobla

Trvanie projektu: 16.9.2020 / 15.9.2023

Evidenčné číslo projektu: CA18205

Podpora medzinárodnej spolupráce z národných zdrojov: 3 125 €

Dosiahnuté výsledky: Participácia na práci WG 4, diskusné príspevky, aktívna účasť na mítingoch.

(4) COST Action CA18119 Kto sa stará v Európe?
(COST Action CA18119 Who Cares in Europe?)

Zodpovedný riešiteľ: Lubica Voľanská

Trvanie projektu: 20.3.2019 / 19.3.2023

Evidenčné číslo projektu: CA18119

Podpora medzinárodnej spolupráce z národných zdrojov: 2 500 €

Dosiahnuté výsledky:

- Pripravená štúdia: *"Families in Times of Crisis: Narratives of Family and Care During the Covid- 19 Pandemic in Slovakia"* v rámci špeciálneho volume pre East European Politics and Societies - v recenznom konaní;
- Monografia *Caring for our own Politicising and (De)Gendering Care for Older People in Europe*, manuskript odoslaný do Manchester University Press /editorky: Anca Dohotariu, Rumunsko; Ana Paula Gil, Portugalsko; L. Voľanská).

(5) COST Action CA20105 – Pomalá pamäť: Transformačné praktiky v časoch nerovnomerných a zrýchľujúcich sa zmien
(COST Action CA20105 – Slow Memory: Transformative Practices for Times of Uneven and Accelerating Change)

Zodpovedný riešiteľ: Monika Vrzgulová

Trvanie projektu: 14.10.2021 / 13.10.2025

Evidenčné číslo projektu: CA20105

Podpora medzinárodnej spolupráce z národných zdrojov: 3 125 €

Dosiahnuté výsledky:

- konferencia Portland 6.-10.6.2022: účasť na práci vo Working group 3: Memory and Politics Change, diskutovanie a dizajnovanie spoločného výskumu,
- online stretnutia Managmenet Committee tohto COST-u; práca na teoreticko-metodologických východiskáchworking papers.

(6) COST Action CA20107 – Teória prepojenia a praktické otázky migrácie a náboženskej diverzity
(COST Action CA20107 – Connecting Theory and Practical Issues of Migration and Religious Diversity)

Zodpovedný riešiteľ: Tatiana Zachar Podolinská

Trvanie projektu: 21.10.2021 / 20.10.2025

Evidenčné číslo projektu: CA20107

Podpora medzinárodnej spolupráce z národných zdrojov: 3 125 €

Dosiahnuté výsledky: Participácia na práci WG 2, diskusné príspevky, aktívna účasť na mítingoch.

- **Programy: UNESCO**

(1) Analýza druhého regionálneho cyklu periodických správ podľa dohovoru z roku 2003 zmluvnými štátmi v Európe (Analysis of the second regional cycle of Periodic Reports under the 2003 Convention by States Parties in Europe)

Zodpovedný riešiteľ: Ľubica Voľanská

Trvanie projektu: 9.9.2022 / 31.12.2023

Evidenčné číslo projektu: 4500469619

Čerpané financie: UNESCO: 18 956 €

Dosiahnuté výsledky: Napísanie prvej správy, ktorá bude prezentovaná na 17. zasadnutí Medzivládneho výboru Dohovoru 2003.

(2) Identifikácia potrieb v oblasti živého dedičstva v komunitách vysídlených z Ukrajiny (Community-based needs identification living heritage among displaced communities from Ukraine: Hungary, Moldova, Poland, Romania and Slovakia)

Zodpovedný riešiteľ: Ľubica Voľanská

Trvanie projektu: 21.4.2022 / 31.12.2023

Evidenčné číslo projektu: 4500461413

Čerpané financie: UNESCO: 40 823 €

Podpora medzinárodnej spolupráce z národných zdrojov: 1 042 €

Dosiahnuté výsledky: Vytvorenie záverečnej správy, koordinovanie napísania follow-up projektov v partnerských krajinách (HU, MO, RO).

- **Programy: International Visegrad Fund (IVF)**

Transgeneračný prenos traumy holokaustu – prevencia a starostlivosť (Transgeneration transfer of holocaust trauma – prevention and care)

Zodpovedný riešiteľ: Monika Vrzgulová

Trvanie projektu: 1.1.2022 / 31.3.2024

Evidenčné číslo projektu: IVF 22120162

Čerpané financie: IVF: 400 €

Podpora medzinárodnej spolupráce z národných zdrojov: 2 500 €

Dosiahnuté výsledky:

- príprava a prezentácia výsledkov výskumov medzigeneračnej komunikácie v židovskej komunite na Slovensku Holocaust survivors and the 2nd generation in Slovakia na webinári 23. 3, 2022
- účasť na 3 ďalších webinároch českých, poľských a maďarských partnerov vo výskume
- zoom stretnutia česko-slovenskej časti tímu zamerané na dizajnovanie a obsahovú náplň webinárov pre rok 2023 pre židovskú komunitu a reprezentantov profesií pracujúcich so seniormi, ktorí prežili holokaust.

- **Programy: Iné**

Konceptualizácia a mapovanie vystavenia zraniteľných rómskych komunít prírodným rizikám (Conceptualizing and mapping exposure of vulnerable Roma communities to natural hazards)

Zodpovedný riešiteľ: Daniel Škobla

Zodpovedný riešiteľ v organizácii SAV: Daniel Škobla

Trvanie projektu: 7.10.2022 / 31.12.2023

Evidenčné číslo projektu: OR 2021-81225

Čerpané financie: Foundation to Promote Open Society (FPOS): 15 100 €

Dosiahnuté výsledky:

- Pilotný terénny výskum.

- **Programy: Erasmus+**

***DESIRE - Dizajn pre všetkých - metódy tvorby bývania vhodného pre každý vek
(DESIRE - Design for all methods to create age-friendly housing)***

Zodpovedný riešiteľ: Ľubica Voľanská

Trvanie projektu: 1.12.2020 / 30.11.2022

Evidenčné číslo projektu: 2020-1-SK01-KA202-078245

Čerpané financie: ERASMUS+: 11 144 €

Podpora medzinárodnej spolupráce z národných zdrojov: 3 750 €

Dosiahnuté výsledky:

- zorganizovanie 4. nadnárodného stretnutia projektu ERASMUS+ DESIRE spolu s aktívnou účasťou riešiteľov za ÚESA SAV, v. v. i.

Spoznávanie minulosti v mieri (Exploring the Past in Peace)

Zodpovedný riešiteľ: Ľubica Voľanská

Trvanie projektu: 1.9.2022 / 31.8.2024

Evidenčné číslo projektu: Erasmus+ KA220

Čerpané financie: ERASMUS+: 9 661 €

Dosiahnuté výsledky:

- kick-off meeting projektu realizovaný 14. novembra 2022

Domáce projekty

- **Programy: VEGA**

(1) Kolektívne rituály ako nástroj sociálnej regulácie (Collective Rituals as a tool of social regulation)

Zodpovedný riešiteľ: Vladimír Bahna

Trvanie projektu: 1.1.2019 / 31.12.2022

Evidenčné číslo projektu: 2/0102/19

Čerpané financie: VEGA SAV: 3 192 €

Dosiahnuté výsledky:

- BAHNA, Vladimír. Cultural Group Selection and the Russian Old Believers. Adaptive and Maladaptive Outcomes of the Group-Cohesive Effects of Religion. In *Slovenský národopis/Slovak Ethnology*, roč. 70, č. 2, s. 248-272. (2021: 0.187 - SJR, Q3 - SJR)
- <https://doi.org/10.31577/SN.2022.2.21> ADNB
- BAHNA, Vladimír. Harvey Whitehouse: The Ritual Animal. Imitation and Cohesion in the Evolution of Social Complexity. In *Slovenský národopis/Slovak Ethnology*, 2022, vol. 70, no. 2, p. 305-309. (2021: 0.187 - SJR, Q3 - SJR) <https://doi.org/10.31577/SN.2022.2.25>, EDI
- BAHNA, Vladimír - TALMONT-KAMINSKI, Konrad. Rituals Kneaded with Societies, Societies Kneaded with Rituals: Social Regulation and Collective Rituals. In *Slovenský národopis/Slovak Ethnology*, 2022, roč. 70, č. 2, s. 176-185. (2021: 0.187 - SJR, Q3 - SJR)
- <https://doi.org/10.31577/SN.2022.2.17> GII

- MAŇO, Peter - XYGALATAS, Dimitris. Ritual Form and Ritual Choice among Mauritian Hindus. In *Slovenský národopis/Slovak Ethnology*, 2022, vol. 70, no. 2, pp. 186-209. (2021: 0.187 - SJR, Q3 - SJR), <https://doi.org/10.31577/SN.2022.2.18> ADNB
- XYGALATAS, Dimitris - MAŇO, Peter. Ritual exegesis among Mauritian Hindus. In *Religion*, 2022, vol. 52, no. 3, p. 429-449. (2021: 0.273 - SJR, Q1 - SJR). ISSN 0048-721X.
- <https://doi.org/10.1080/0048721X.2022.2042418> ADCB

(2) Revitalizácia kultúrneho dedičstva vo verejnom priestore ako reflexia globálnych vplyvov na vidiecke a mestské komunity (Revitalization of cultural heritage in public space as a reflection of global influences on rural and urban communities)

Zodpovedný riešiteľ: Zuzana Beňušková

Trvanie projektu: 1.1.2022 / 31.12.2025

Evidenčné číslo projektu: VEGA 2/0058/22

Čerpané financie: VEGA SAV: 2 837 €

Dosiahnuté výsledky:

- BENUŠKOVÁ, Zuzana [50 %] - ORAVCOVÁ, Janka [50 %]. Nehmotné kultúrne dedičstvo ako súčasť priemyselného vlastníctva: zemepisné označenia In *Slovenský národopis / Slovak Ethnology*, 2022, roč. 70, č. 1, s. 114-142.

(3) Vzorce sociálnej mobility Rómov vo svetle empirických výskumov. Kritická reflexia existujúcich praktík a zber nových dát. (Patterns of social mobility of the Roma in the light of empirical research. Critical reflexion of existing practices and collection of new data.)

Zodpovedný riešiteľ: Tomáš Hrustič

Trvanie projektu: 1.1.2019 / 31.12.2022

Evidenčné číslo projektu: 2/0066/19

Čerpané financie: VEGA SAV: 8 778 €

Dosiahnuté výsledky:

- BELÁK, Andrej, HRUSTIČ, Tomáš: Chapter 13. Introduction to the Slovak Chronicles: Indifference, Securitization, and Antigypsyism. In: (Eds.) Gay-y-Blasco, P. & Fotta, M.: *Romani Chronicles of Covid-19. Testimonies of Harm and Resilience*. London: Berghahn 2023, s. 147-158.
- PETER, Albín, HRUSTIČ, Tomáš: Chapter 15. Coffee and Cigarettes in State Quarantine: Stuck on the Way Home. In: (Eds.) Gay-y-Blasco, P. & Fotta, M.: *Romani Chronicles of Covid-19. Testimonies of Harm and Resilience*. London: Berghahn 2023, s. 165-172.
- HRUSTIČ, Tomáš: Chapter 16. "In Difficult Times We Should Stick Together": Roma Self-Help Initiatives and Awareness Raising Activities as an Immediate Reaction to the Spread of COVID-19 in Early March 2020. In: (Eds.) Gay-y-Blasco, P. & Fotta, M.: *Romani Chronicles of Covid-19. Testimonies of Harm and Resilience*. London: Berghahn, s. 173-182.
- BELÁK, Andrej: Chapter 18. Oh, My Antiracist Friends, Where are You? A Health Expert's Diary of Hopes and Disappointments Regarding Pandemic Prevention and Control across Segregated Roma Enclaves. In: (Eds.) Gay-y-Blasco, P. & Fotta, M.: *Romani Chronicles of Covid-19. Testimonies of Harm and Resilience*. London: Berghahn 2023, s. 192-204.

(4) Folklór, folkloristika a ideológia. (Folklore, folkloristics and ideology)

Zodpovedný riešiteľ: Zuzana Panczová

Trvanie projektu: 1.1.2019 / 31.12.2022

Evidenčné číslo projektu: 2/0107/19

Čerpané financie: VEGA SAV: 5 404 €

Dosiahnuté výsledky:

- príprava rukopisu nemeckého vydania knihy Panczová-Kiliánová-Kubisa: Volkskunde in den Diensten des Dritten Reiches: Deutsche Forscher und Forscherinnen in der Slowakei (zadané do tlače vo vydavateľstve LIT Verlag, Berlin),
- príprava rukopisu anglickej kapitoly Panczová-Fülöpová: King, bandit and victim. Slovak epics in the service of power (v štádiu prekladu pre vydavateľstvo Oxford University Press, Londýn),
- Panczová: príspevok na webinári medzinárodného projektu National Epics (28.10.2022, názov "Slovak National Epics").

(5) Proces eventizácie vo sviatkovej kultúre Slovenska v 21. storočí (The Process of Eventisation in the Festive Culture of Slovakia in the 21st Century)

Zodpovedný riešiteľ: Katarína Popelková

Trvanie projektu: 1.1.2021 / 31.12.2024

Evidenčné číslo projektu: 2/0064/21

Čerpané financie: VEGA SAV: 3 937 €

Dosiahnuté výsledky:

- Najvýznamnejším výsledkom projektu je do tlače zadaný rukopis vedeckej monografie Zajonc, Juraj: Sviatok Valentín na Slovensku. Bratislava: Veda 2022 (v tlači). V rámci projektu v roku 2022 vznikli aj viaceré vedecké štúdiá, ktoré sú po oponentskom konaní v zahraničných časopisoch, resp. v tlači. Z publikovaných výstupov uvádzame príspevok v zborníku z konferencie: AFB POPELKOVÁ, Katarína [100 %]. Vinohradníctvo v každodennom živote malokarpatského mesta v etnografickej optike (príklady z miest Modra a Pezinok). In Terra vineatica. Kultúra vinohradníctva a vína v stredoeurópskom priestore : Zborník príspevkov z vedeckej konferencie konanej v dňoch 10. a 11. 5. 2022 v Pezinku. Editor: Tomáš Klokner; recenzenti: Jozef Baďurík, Martin Hrubala, Martin Tibenský. - Pezinok : Malokarpatské múzeum v Pezinku, 2022, s. 219-230. ISBN 83-978- 8111-261-1.

(6) Človek v nedemokratických režimoch. Roky 1938-1989 v pamäti slovenskej majority a židovskej komunity. Etnologický pohľad (People in Non-Democratic Regimes. 1938-1989 in the memory of the Slovak majority and the Jewish community. An ethnological perspective)

Zodpovedný riešiteľ: Peter Salner

Trvanie projektu: 1.1.2021 / 31.12.2024

Evidenčné číslo projektu: 2/0047/21

Čerpané financie: VEGA SAV: 4 256 €

Dosiahnuté výsledky:

- monografia SALNER, P.: Sedem židovských problémů; štúdiá SALNER, P.: The Holocaust in Slovakia. The deportations of 1942 through the prism of oral history. Occasional Papers on Religion in Eastern Europe. 2022, No 5, P. 22-33 (21 s. rkp.),
- monotematické číslo SN 2022/1.

(7) Medzigeneračné vzťahy v rodine a v komunite: etnologická perspektíva (Intergenerational relationships in families and communities: an ethnological perspective)

Zodpovedný riešiteľ: Ľubica Voľanská

Trvanie projektu: 1.1.2022 / 31.12.2025

Evidenčné číslo projektu: VEGA 2/0053/22

Čerpané financie: VEGA SAV: 6207 €

Dosiahnuté výsledky:

- o hlavnými výstupmi boli účasť na konferenciách a výskumy určené na zber výskumných dát.

(8) Etnografický výskum nenáboženskosti a sekularizmu v modernej slovenskej spoločnosti (životné trajektórie a príbehy) (Ethnographic Research of Non-Religion and Secularism in Modern Slovak Society (life trajectories and stories))

Zodpovedný riešiteľ: Tatiana Zachar Podolinská

Trvanie projektu: 1.1.2019 / 31.12.2022

Evidenčné číslo projektu: 2/0060/19

Čerpané financie: VEGA SAV: 6 295 €

Dosiahnuté výsledky:

Najvýznamnejším výstupom za rok 2022 je editovanie SN 70 (4)/2022, celé číslo s tromi štúdiami členov RK plus editorialom troch členov RK bolo dedikované téme VEGA projektu, v rámci neho išlo o texty:

- o ZACHAR PODOLINSKÁ, T., MAJO, J., KUBISA, T. (2022). Editorial. Slovenský národopis/ Slovak Ethnology, 70(4), 443-446. 1339-9357. DOI: <https://doi.org/10.31577/SN.2022.4.36>
- o ZACHAR PODOLINSKÁ, T. (0,7), MAJO, J. (0,3) (2022). How to Approach (Non)Religion and Labelling Categories that Continue to be Fuzzy (Theoretical and Numerical Take Off). Slovenský národopis/ Slovak Ethnology, 70(4), 447-474. 1339-9357. DOI: <https://doi.org/10.31577/SN.2022.4.37>
- o MAJO, J. (2022). "Well, I Have to Believe In Myself; Otherwise, It Makes No Sense" – An Outline to the Path of Non-religiousness of Young People in Slovakia. Slovenský národopis/ Slovak Ethnology, 70(4), 493-506. 1339-9357. DOI: <https://doi.org/10.31577/SN.2022.4.39>
- o KUBISA, T. (2022). Vedic Slavism as an Intersection Between Alternative Spirituality and Religion. Slovenský národopis/ Slovak Ethnology, 70(4), 530-548. 1339-9357. DOI: <https://doi.org/10.31577/SN.2022.4.41>

(9) Technologické a sociokultúrne kontexty inovácií materiálnej kultúry: etnologický pohľad (Technological and sociocultural contexts of material culture innovations: an ethnological perspective)

Zodpovedný riešiteľ: Juraj Zajonc

Trvanie projektu: 1.1.2022 / 31.12.2025

Evidenčné číslo projektu: VEGA 2/0051/22

Čerpané financie: VEGA SAV: 3 188 €

Dosiahnuté výsledky:

- o Hlavným výstupom za rok 2022 je výskum nášivky ako súčasť dekoratívnej tradície vo vybraných múzeách na Slovensku a príprava koncepcie a metodológie počítačového spracovania zbierkových dokumentov súvisiacich s tematickými oblasťami projektu.

• **Programy: APVV**

(1) Druhovo bohaté lúky a pasienky Karpát: mapovanie, história, príčiny zmien a ochrana (Species-rich Carpathian Grasslands: Mapping, History, Drivers of Change and Conservation)

Zodpovedný riešiteľ: Monika Janišová

Riešitelia v organizácii SAV: Andrej Belák, Jaroslava Panáková

Trvanie projektu: 1.7.2022 / 30.6.2026

Evidenčné číslo projektu: APVV-21-0226

Čerpané financie: APVV: 3 764 €

Dosiahnuté výsledky:

- Projekt sa začal riešiť v druhej polovici roka 2022 a pracovná skupina ÚESA SAV, v. v. i. sa podľa harmonogramu plnenia projektových úloh zapája do činností až v prvom kvartáli 2023.

(2) „Nie je to pravda, ale mohla by byť“: Konšpiračné teórie a hoaxy v modernom vývoji Slovenska v európskom kontexte („This is not true, but it could be“: Conspiracy theories and hoaxes the modern development of Slovakia in the European context)

Zodpovedný riešiteľ za ústav: Zuzana Panczová

Trvanie projektu: 1.7.2021 / 30.6.2025

Evidenčné číslo projektu: APVV-20-033

Čerpané financie: APVV: 4 469 €

Dosiahnuté výsledky:

- Panczová: editovanie tematického čísla SN 3/2022 (spolu s E. Drazkiewicz),
- DRAŽKIEWICZ, Elżbieta - PANCZOVÁ, Zuzana. Conspiracy Theories, Rumours and Gossip at The Time of Crisis: COVID-19 Emergency in Eastern Europe and Africa. In *Slovenský národopis/ Slovak Ethnology*, 2022, vol. 70, no. 3, pp. 320-327. (2021: 0.187 - SJR, Q3 - SJR),
- SLIVKOVÁ, Natália. Andreas Önnersfors, André Krouwel (Eds.): Europe: Continent of Conspiracies. Conspiracy Theories in and about Europe. In *Slovenský národopis / Slovak Ethnology*, 2022, vol. 70, no. 3, p. 430-434. (2021: 0.187 - SJR, Q3 - SJR).

(3) Analýza bariér prístupu k pracovným príležitostiam pre marginalizované skupiny obyvateľstva: Vybrané regióny Slovenska v sociálno-ekonomickej, geografickej a sociálno- antropologickej perspektíve (Analysis of Barriers in Access to Employment for Marginalized Groups of Population: Selected regions of Slovakia in socio-economic, geographic and socio- anthropological perspective)

Zodpovedný riešiteľ: Daniel Škobla

Trvanie projektu: 1.8.2018 / 31.7.2022

Evidenčné číslo projektu: APVV-17-0141

Čerpané financie: APVV: 10196 €

Dosiahnuté výsledky:

- Vedecké publikácie, ktoré vyplynuli zo spolupráce subjektov, vedecká medzinárodná konferencia.

(4) Suburbanizácia: Komunita, identita a každodennosť (Suburbanization: Community, identity and everydayness)

Zodpovedný riešiteľ: Pavel Šuška

Zodpovedný riešiteľ v organizácii SAV: Ľubica Voľanská

Trvanie projektu: 1.8.2021 / 31.7.2025

Evidenčné číslo projektu: APVV-20-043

Čerpané financie: APVV: 19123 €

Dosiahnuté výsledky:

- Hlavným výstupom projektu bola účasť na konferenciách a výskumy určené na zber výskumných dát.

- **Programy: Vnútroústavné**

Digitalizácia a počítačové spracovanie archívu textov ÚESA SAV

Zodpovedný riešiteľ: Andrej Gogora

Trvanie projektu: 1.1.2018 / 31.12.2022

Evidenčné číslo projektu: 45/2018

Dosiahnuté výsledky:

- V roku 2022 pracovníci (A. Gogora, T. Kubisa) pokračovali v realizácii vnútroústavného projektu Digitalizácia a počítačové spracovanie archívu textov ÚESA SAV (2018-2022). Dokumenty Zbierky výskumných správ skenovali počas roka dvaja pracovníci úseku spolu so štyrmi doktorandmi v rámci ich asistenčnej činnosti. Ku koncu roka 2022 bolo zdigitalizovaných 1.265 dokumentov (stav k 18.11.2021: naskenovaných 601 dokumentov) z celkového počtu 1.520 dokumentov tohto fondu. Takisto realizovali metodickú prípravu a započali ručný prepis predmetového katalógu Zbierky výskumných správ: k 15.11.2022 bolo ručne spracovaných 785 katalogizačných lístkov do tabuľkového formátu. Počas roka 2022 realizovali pracovníci IDÚ komplexné premenovanie celého zbierkového fondu a vytvorenie štandardizovanej metadátovej štruktúry Zbierky výskumných správ v súlade s medzinárodným štandardom DUBLIN Core. IDÚ kontinuuvalo spoluprácu s európskou výskumnou infraštruktúrou DARIAH-EU v podobe online konzultácii a príprave pracovnej verzie manuálov tvorby digitálnych zbierkových fondov v oblasti etnológie a sociálnej antropológie.

- **Programy: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu**

Kríza – ohrozenie aj výzva: stratégie zvládania pandemickej situácie v rodinách a na školách (Crisis – threat and challenge: pandemic management strategies in families and schools)

Zodpovedný riešiteľ: Tatiana Zachar Podolinská

Trvanie projektu: 18.3.2022 / 1.6.2023

Evidenčné číslo projektu: 022UK-2-1/2021

Čerpané financie: Rozvojový projekt (Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu

Slovenskej republiky): 106 355 €

Dosiahnuté výsledky:

- Hlavnou aktivitou/výstupom bola realizácia hĺbkového terénneho výskumu za účelom kvalitatívneho mapovania dopadov pandémie naskoly, rodičov a žiakov ZŠ a SŠ v troch lokalitách (Komárno, Ružomberok, Mojmirovce), podľa schválených dotazníkov, realizácia hĺbkových rozhovorov a focus group. Vzhľadom na predĺženie realizácie projektu do 6/2023 budú výskumné správy aj finálna výskumná správa realizované v roku 2023.

Všetky podrobne dosiahnuté výsledky v roku 2022 sú uvedené v Správe o činnosti organizácie SAV za rok 2022, ktorá je verejne dostupná na tomto odkaze:

https://uesa.sav.sk/wp-content/uploads/2023/01/vyrocná_sprava_2022.pdf

5. Hodnotenie výsledkov výskumnej činnosti verejnej výskumnej inštitúcie a jej spôsobilosti vykonávať výskumnú činnosť vedeckou radou

Vedecká rada Ústavu etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i konštatuje, že činnosť ÚESA SAV, v. v. i. sa v roku 2022 realizovala v súlade s prijatou vedeckou stratégiou a strategickým plánom pracoviska na roky 2022–3. Vedecké projekty, témy dizertačných prác aj vedecké výstupy boli plánované a realizované tak, aby rovnomerne sýtili jednotlivé piliere platnej vedeckej koncepcie.

Vedecká rada s potešením konštatuje vynikajúci výsledok akreditácie ústavu v roku 2022, ktorý hodnotil jeho vedecko-výskumnú činnosť za roky 2016-21 a rovnako aj národného hodnotenia *Verification of excellence in research* v roku 2022 (za roky 2014–19). Vynikajúci výsledok dvoch nezávislých externých hodnotení v prípade ÚESA SAV, v. v. i. indikuje stabilitu a efektívnu proporcionalitu rozloženia výkonu pracovníkov medzi publikačné, projektové, aplikačné, školiace, popularizačné a diseminačné aktivity.

V tomto zmysle, Vedecká rada ÚESA SAV, v. v. i. považuje Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i. za spôsobilý vykonávať výskumnú a iné činnosti definované v zakladacej listine.

6. Ročná účtovná závierka

Ročná účtovná závierka

- a) bola predložená na prerokovanie správnej rade dňa 25.5.2023 a správna rada sa vyjadrila dňa 25.5.2023
- b) bola predložená na schválenie dozornej rade dňa 25.5.2023 a dozorná rada ju schválila dňa 29.6.2023

Ročná účtovná závierka bola uložená do registra účtovných závierok dňa 25.4.2023.

7. Výrok štatutárneho audítora k ročnej účtovnej závierke, ak sa k ročnej účtovnej závierke za príslušný rok vyhotovuje správa audítora

K ročnej účtovnej závierke za rok 2022 nebola vyhotovená správa audítora.

8. Prehľad príjmov a výdavkov

Prehľad príjmov a výdavkov z:	Príjem	Výdavok
1. z hlavnej činnosti okrem druhého a tretieho bodu	1 051 262,96 €	1 051 262,96 €
2. činnosti podľa § 2 ods. 1 písm. a)		
3. činnosti podľa § 2 ods. 1 písm. b)		
4. činnosti podľa § 2 ods. 1 písm. c)		
5. činnosti podľa § 2 ods. 1 písm. d)		
6. činnosti podľa § 2 ods. 1 písm. e)		

Príjmy organizácie

Tabuľka 12b Zdroje financovania organizácie (skutočnosť k 31. 12. 2022 v €)

Typ organizácie (v. v. i.)		Z toho kategórie			
Zdroje	Spolu	Kapitálové zdroje	zdroje na mzdy (610)	zdroje na odvody do poisťovní (620)	zdroje na transfery partnerom projektov
1. kapitola SAV (111)	811,393.10	0	474,114.26	167,068.24	0
z toho: VEGA	44,094.00	0	0	365.47	0
MVTS výskumné projekty	24,167.00	0	0	11.99	0
MVTS podpora	0	0	0	0	0
SASPRO/MOREPRO	0	0	0	0	0
Vydávanie časopisov	4,032.00	0	0	0	0
Vedecká výchova (štipendiá)	62,592.13	0	0	0	0
OTAS (630)	33,293.35	0	0	49.51	0
2. ŠF EÚ vr. fin. zo ŠR	0	0	0	0	0
3. medzinárodné grantové projekty	125,207.82	0	82,785.37	31,662.11	0
z toho: H2020	0	0	0	0	0
4. iné štátne a verejné zdroje (spolu)	58,180.49	0	12,142.00	4,274.07	0
z toho: APVV	58,180.49	0	12,142.00	4,274.07	0
podpora z kapitoly MŠVVaŠ SR (stimuly)	0	0	0	0	0
5. ostatné zdroje	56,481.55	0	0	275.50	0
z toho: príjmy z prenájmu	0	0	0	0	0
príjmy z podnikateľskej činnosti	0	0	0	0	0
príjmy z expertnej činnosti a služieb	56,481.55	0	0	275.50	0

Výdavky organizácie

Tabuľka 12a Výdavky organizácie (skutočnosť k 31. 12. 2022 v €)

Typ organizácie (v. v. i.)	Zdroje, z ktorých sa kryli jednotlivé výdavky				
Výdavky	Spolu	kapitola SAV (111)	iné štátne a verejné zdroje	ostatné zdroje	% krytia z kapitoly SAV
1. Bežné výdavky	1,051,262.96	811,434.17	58,139.42	181,689.37	77.19
z toho: mzdy (610)	569,041.63	474,114.26	12,142.00	82,785.37	
vedecká výchova štipendiá (640)	65,472.13	65,472.13	0	0	
poistné a príspevok do poisťovní (620)	203,279.92	167,068.24	4,274.07	31,937.61	
tovary a služby (630)	174,672.66	85,578.92	22,127.35	66,966.39	
transfery partnerom projektov (640)	38,796.62	19,200.62	19,596.00	0	
2. Kapitálové výdavky	0	0	0	0	
z toho: obstarávanie kapitálových aktív	0	0	0	0	
kapitálové transfery	0	0	0	0	

9. Pohyb a konečný stav majetku

Počiatočný stav majetku k 1.1.2022: 25 651,22 €

Pohyb majetku: 1 735 €

Konečný stav majetku k 31.12.2022: 23 916,22 €

Prehľad pohybu dlhodobého hmotného majetku za rok 2022 (Tabuľka č. 2 z dokumentu Poznámky (Úč NUJ 3-01))						
P.č.	Druh majetku	Číslo účtu	Stav k 31.12.2021	Prírastky v roku 2022	Úbytky v roku 2022	Konečný stav k 31.12.2022
1	Samostatné hnut. vecí a súbory hnut. vecí	022100	36949,86	0,00	0,00	36949,86
2	Ostatný dlhodobý majetok	029100	70235,61	0,00	0,00	70235,61
3	Pozemky bez nerastných zdrojov	031101	23717,05	0,00	0,00	23717,05
4	Umelecké diela a zbierky	032100	199,17	0,00	0,00	199,17
	Súčet za účtovnú triedu 0 v OC		131101,69			131101,69
P.č.	Druh oprávok	Oprávky - účet	Stav k 31.12.2021	Prírastky v roku 2022	Úbytky v roku 2022	Konečný stav k 31.12.2022
5	Oprávky k samostatným hnut. Veciam a súb.	082100	-35214,86	0,00	-1735,00	-36949,86
6	Oprávky k ostatnému dlhodobému HM	089100	-70235,61	0,00	0,00	-70235,61
	Súčet oprávky k DHM		-105450,47		-1735,00	-107185,47
	Súčet za účtovnú triedu 0 v ZC		25651,22			23916,22

10. Opatrenia prijaté na odstránenie nedostatkov v hospodárení a správu o plnení opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov

Na základe poverenia zo dňa 9.5.2022 vykonali zamestnankyne Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava kontrolu odvodu poistného na sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie a kontrolu plnenia povinností zamestnávateľa podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov u zamestnávateľa Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i.

Kontrolou boli zistené, značné nedostatky v oblasti plnenia registračných, odvodových povinností zamestnávateľa a uvádzania nesprávnych údajov pri prihlasovaní a odhlasovaní zamestnancov, administratívne pochybenia, nesplnenie oznamovacích povinností, nepredloženie VPP, nesprávne vykázanie poistného na invalidné poistenie za zamestnancov a pod. Vzhľadom na skutočnosť, že túto agendu spracováva Technicko-hospodárska správa Centra spoločných činností SAV, ÚESA SAV, v. v. i. prijal nasledovné opatrenie na odstránenie nedostatkov:

- Nedoplatok vo výške 113,75 EUR bol daný na úhradu dňa 24.11.2022 pracovníčke THS CSC SAV.

Opatrenie na odstránenie príčin vzniku nedostatkov:

- Vedenie ústavu jednak listom reagovalo na Protokol kontroly zo Sociálnej poisťovne, jednak listom informovalo vedúcu oddelenia THS, CSC SAV Ing. Gabrielu Veselkovú o nedostatkoch zistených pri výkone ekonomicko-administratívnej agendy v rámci jej úseku. Vedenie ÚESA SAV, v. v. i. tiež Ing. G. Veselkovú upozornilo na vysokú fluktuáciu pracovníčok spravujúcich agendu ÚESA SAV, v. v. i., ktorá môže viesť k vyššej chybovosti. Zodpovedná zamestnankyňa THS CSC SAV, ktorá spracovávala kontrolovanú agendu ÚESA SAV, v. v. i. bola poučená o správnom postupe. Vedenie ÚESA SAV, v. v. i. apelovalo na vedenie THS CSC SAV, aby do budúcnosti predchádzalo vzniku nedostatkov na svojom úseku.

11. Ďalšie údaje

Energie

V súvislosti s vysoko aktuálnou potrebou úspory energií na teplo a TUV ÚESA SAV podnikol kroky vedúce k úspore energií a to:

- príležitostný homeoffice alebo domácka práca u vybraných skupín zamestnancov;
- regulovanie radiátorov hlavicami v miestnostiach kde je to možné;
- organizačné opatrenia a usmernenia pracovníkov ÚESA SAV, v. v. i. v súvislosti s rastom cien energií;
- ako spoluvlastník budovy na Klemensovej 19 v Bratislave sa ÚESA SAV, v. v. i. plánuje zapojiť do výzvy na obnovu budov vyhlásenej Úradom vlády SR.

Výročnú správu o činnosti a hospodárení verejnej výskumnej inštitúcie za rok 2022 spracovali:

Mgr. Tatiana Zachar Podolinská, PhD.

Mgr. Andrej Gogora, PhD.

Mgr. Branislava Kolesárová

Stanovisko správnej rady

Správna rada ÚESA SAV, v. v. i. na svojom zasadnutí dňa 25.5.2023 prerokovala Výročnú správu o činnosti a hospodárení verejnej výskumnej inštitúcie za rok 2022 a schválila ju bez pripomienok.

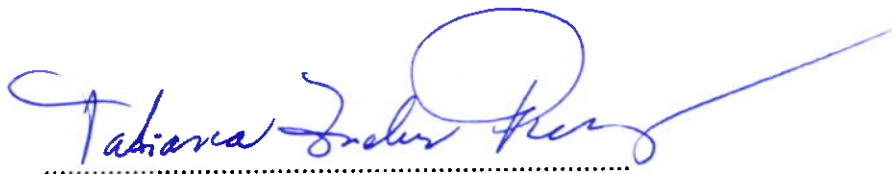
Stanovisko vedeckej rady

Vedecká rada ÚESA SAV, v. v. i. považuje Ústav etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i. za spôsobilý vykonávať výskumnú a iné činnosti definované v zakladacej listine.

Stanovisko dozornej rady

Dozorná rada ÚESA SAV, v. v. i. na svojom zasadnutí dňa 29.6.2023 prerokovala Výročnú správu o činnosti a hospodárení verejnej výskumnej inštitúcie za rok 2022 a schválila ju bez pripomienok.

Bratislava 29. 06. 2023

Mgr. Tatiana Zachar Podolinská, PhD.
riaditeľka Ústavu etnológie a sociálnej antropológie SAV, v. v. i.